

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม
ผู้วิจัย	นางสาวสิรินทิพย์ พันธุ์มัจฉาพ
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.บุญสม ยอดมาลี และ รองศาสตราจารย์พิทักษ์ น้อยวงศ์ตั้ง
ปริญญา	ศศ.ม. สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นและสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความน่าสนใจ จึงทำให้มีการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่สอดคล้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวและทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อศึกษาพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มผู้รู้ จำนวน 20 คน กลุ่มผู้ใช้และผู้ปฏิบัติ จำนวน 20 คน และกลุ่มประชาชนทั่วไป จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม ตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคแบบสามเส้า นำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 6 แห่ง ในแต่ละแห่งนั้นมีความแตกต่างกันทั้งด้านความเป็นวิถีชีวิตของชุมชน ความสวยงามเป็นธรรมชาติ ความเป็นโบราณสถาน และความเป็นแหล่งผลิตผลิตภัณฑ์

การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม ยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นแนวทางชัดเจน เนื่องจากยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างเป็นทางการและขาดงบประมาณในการจัดการ ส่วนใหญ่เป็นการบริหารจัดการเองภายในกลุ่มตนเอง ชุมชนและกลุ่มยังไม่มีความรู้เรื่องการจัดการท่องเที่ยว ไม่มีหน่วยงานของรัฐเข้ามาดูแล หรือจัดการอบรมให้ ด้านรูปแบบการจัดการท่องเที่ยว ในแต่ละแห่งทั้ง 6 แห่ง ยังไม่มีรูปแบบหรือกิจกรรมที่จัดไว้รองรับนักท่องเที่ยว ไม่มีรูปแบบการบริหารจัดการในเรื่องที่

เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ด้านการต้อนรับนักท่องเที่ยว ไม่มีแนวทางในการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ดี เนื่องจากขาดความรู้ ประสบการณ์ และบุคลากรในการต้อนรับ และให้บริการนักท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีเพียงสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จัดไว้รองรับนักท่องเที่ยวเท่านั้น และด้านแหล่งท่องเที่ยว มีสถานที่ที่มีความน่าสนใจแตกต่างกันคือ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามด้านธรรมชาติ และวัฒนธรรมความทรงคุณค่าของโบราณสถาน

แนวทางการพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัดมหาสารคาม ในภาพรวม ทั้ง 6 แห่ง ประชาชนในพื้นที่จำเป็นต้องมีการพัฒนาในด้านการใช้ความรู้ ด้านการจัดการการท่องเที่ยว บริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ควรร่วมมือกันวางแผน หารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้จะต้อง รักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมเอาไว้แล้ว ยังควรพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยภาษาสากลเพื่อความเข้าใจ อันดีต่อกัน แหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งควรพัฒนาความสะอาดของอาคารสถานที่ ความปลอดภัย ของนักท่องเที่ยวขณะอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว ความสะอาดด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และ จะต้องช่วยกันดูแลรักษาสภาพภูมิทัศน์หรือระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

โดยสรุป การพัฒนาและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม จังหวัด มหาสารคามยังไม่มีระบบการบริหารจัดการที่เป็นแนวทางชัดเจน เนื่องจากยังไม่ได้รับการ สนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลอย่างเป็นทางการ และขาดงบประมาณในการจัดการให้มี ประสิทธิภาพ

TITLE The Development and Management of Eco-Cultural Tourism in Changwat Maha Sarakham

AUTHOR Miss.Sirinthip Phanmakkhawan

ADVISORS Dr.Boonsom Yodnalee and Assoc.Prof.Pitak Noivangklang

DEGREE M.A. **MAJOR** Cultural Science

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2009

ABSTRACT

Changwat Maha Sarakham is a province which has outstanding cultural tourist attractions and interesting natural tourist attractions. The development and management of eco-cultural tourism can meet the government policy which promotes Thai people to tour more in Thailand. All these are to be guidelines for developing tourism and promoting tourism to be in accordance with the development of tourism and different resources available in the area of Changwat Maha Sarakham. This study aimed to examine eco-cultural tourism attractions in Changwat Maha Sarakham, to examine developments and management of eco-cultural tourism in Changwat Maha Sarakham, and to investigate guidelines for development management of eco-cultural tourism in Changwat Maha Sarakham. The sample consisted of a group of 20 key informants, a group of 20 users and practitioners, and a group of 20 people in general. The instruments used for collecting data were an observation form, an interview form, and a focused group discussion form. The data were checked using the triangulation technique. The results of data analysis were presented by means of a descriptive analysis. The results of the study were as follows :

All of the 6 eco-cultural tourist attractions in Changwat Maha Sarakham were different in the aspects of being the way of community life, natural beauty, being ancient place, and being the source of product production.

The development and management of eco-cultural tourism in Changwat Maha Sarakham had not yet had a system of management which was a clear guideline because the development and management had not yet been formally supported by any

government agency, and they lacked budget for management. Most of the groups had management by themselves within the groups. The community and groups did not yet have knowledge of tourism management. No government agencies took care of these groups or organized training. For form of tourism management, each of all the 6 tourist attractions did not yet have any form or activity organized to underlie tourists, did not have any form of management of different things involving. In terms of receiving tourists, there was not any good guideline for receiving tourists because they lacked knowledge, experience, and personnel for reception and providing services to tourists. In terms of facilities, there were only infrastructures provided for underlying tourists. And in terms of tourist attractions, there were different interesting places : they were tourist attractions with natural beauty and culture with valuable ancient places.

For guidelines for development and management of eco-cultural tourism in Changwat Maha Sarakham in the 6 tourist attractions as a whole, it is necessary for people in each tourism area to have development in the aspects of using knowledge, tourism management, and systematic management of tourist attractions. The people should cooperate in planning, seeking new forms of tourism activities of attract tourists' interest. In addition, they must keep their traditional culture, they must keep their skills in communication in international languages for tourists to understand one another well. Each tourist attraction should develop cleanliness of its own place, safety of tourists while being at the tourist attraction, and cleanliness of infrastructures. Also, these people must help each other take care of landscapes or the ecosystem of their tourist attraction in continuity to generate sustainability.

In conclusion, the development and management of eco-cultural tourism in Changwat Maha Sarakham have not yet had a management system as a clear guideline because they have not been formally supported by any government agency, and they still lack budgets for management to be efficient.

